COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 4.6.2013
COM(2013) 332 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ŞI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al şaptelea raport anual 2012 privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunităţii cipriote turce

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al șaptelea raport anual 2012 privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului[1] („regulamentul privind ajutorul”) reprezintă baza pentru asistența acordată comunității cipriote turce (CCT) și pentru cererile de raportare anuală către Consiliu și Parlamentul European. Acest raport se referă la anul 2012.

2. PROGRAMAREA AJUTORULUI

Între 2006 și sfârșitul anului 2012, a fost programată suma de 311 milioane EUR pentru acțiuni în baza regulamentului privind ajutorul. La elaborarea programului pe 2012 (28 de milioane EUR) au fost utilizate informațiile furnizate în timpul consultărilor dintre părțile interesate, în special în timpul atelierelor la nivel sectorial, informațiile furnizate de evaluările externe și a fost luat în considerare Raportul special nr. 6 privind asistența acordată comunității cipriote turce[2] al Curții de Conturi Europene. Alocarea pentru 2012 a fost pusă la dispoziție în baza a două decizii ale Comisiei[3].

3. MECANISME DE PUNERE ÎN APLICARE

Programul este pus în aplicare în acele zone din Republica Cipru în care guvernul nu exercită un control efectiv și în care punerea în aplicare a acquis-ului Uniunii Europene este suspendată temporar conform Protocolului 10 din Tratatul de aderare. Programul de asistență este implementat, în principal, prin gestionare centralizată de către Comisia Europeană. Unele proiecte sunt gestionate în comun cu Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Comisia acționează într-un context politic, juridic și diplomatic unic. Pentru punerea în aplicare a programului sunt necesare măsuri ad-hoc și respectarea principiilor bunei gestiuni financiare. În condiții normale, acordurile încheiate în cadrul programelor de asistență finanțate de UE cu guvernele beneficiare ar prevedea cadrul juridic al asistenței pentru dezvoltare. În ceea ce privește asistența în favoarea CCT nu pot fi încheiate astfel de acorduri, astfel încât Comisia trebuie să se bazeze pe ceea ce consideră drept norme și condiții aplicabile la nivel local. Acest lucru introduce un anumit nivel de risc. Gestionarea și atenuarea acestui risc este responsabilitatea Comisiei, măsurile adoptate incluzând o monitorizare intensivă și sprijin pentru beneficiari, condiții de plată revizuite și utilizarea mai largă a garanțiilor bancare.

CCT trebuie să acorde prioritatea și resursele suficiente pentru a garanta reușita acestui program și, în special, pentru a asigura sustenabilitatea acestuia pe termen lung. CCT trebuie să asigure condițiile pentru ca activele finanțate de UE să rămână

---

1 JO L 65, 7.3.2006, p. 5.

2 http://eca.europa.eu/portal/page/portal/pressroom/Presspacks/Previouspresspacks/2012/PresspackSR62012

3 Deciziile C(2012)4628 și C(2012)8361 ale Comisiei.

în proprietate publică. Părțile interesate din cadrul comunității cipriote turce sunt consultate cu privire la propriile nevoi privind o finanțare viitoare, iar experții CCT participă la evaluările ofertelor și îndeplinesc un rol esențial în cadrul comitetelor de coordonare a proiectelor. Cooperarea dintre comunitatea cipriotă turcă și comunitatea cipriotă greacă este în continuare necesară pentru eficiența deplină a programului și pentru atingerea obiectivului final, și anume reunificarea.

Echipa responsabilă de program utilizează facilitățile Biroului UE de sprijin pentru program (EUPSO) situat în partea de nord a orașului Nicosia. Reprezentanța Comisiei în Cipru găzduiește, de asemenea, reuniuni și seminarii și informează publicul cipriot cu privire la program, ceea ce face parte din atribuțiile sale obișnuite.

Din cauza condițiilor specifice descrise mai sus, programele de dezvoltare sectorială nu sunt ușor de conceput. În schimb, programul de asistență include un sprijin semnificativ acordat sub formă de granturi, în special actorilor privați. Gestionarea acestor programe este dificilă în ceea ce privește resursele umane ale echipei responsabile de program, situația efectivelor fiind deosebit de afectată de discontinuitatea cauzată de gradul ridicat de rotație, determinat de durata scurtă a contractelor de angajare.

Provocările pe termen mediu și lung rămân aceleași, ca urmare a dispozițiilor actuale privind finanțarea din marjele bugetului UE, ceea ce înseamnă că bugetul este imprevizibil și că alocările anuale nu sunt garantate. În raportul său menționat anterior, CCE a considerat că această incertitudine îngreunează gestionarea programului și are un impact negativ asupra eficacității și sustenabilității acestuia.

4. PUNEREA ÎN APLICARE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

4.1. Prezentare generală

CCE a concluzionat că, în ciuda contextului politic dificil și a unui calendar comprimat, Comisia a reușit să elaboreze un program care să reflecte obiectivele regulamentului, a prioritizat în mod corespunzător toate sectoarele vizate de obiectivele regulamentului și a introdus metode de punere în aplicare și măsuri de atenuare a riscului în mare măsură adecvate. De asemenea, CCE a constatat o serie de puncte slabe la nivelul gestionării programului și a considerat că sustenabilitatea proiectelor este deseori incertă din cauza capacităților administrative limitate, a adoptării cu întârziere a textelor juridice relevante și a incertitudinilor legate de finanțarea viitoare de către CCT. Comisia a acceptat recomandările CCE cu unele obiecții. În luna iulie, Consiliul a adoptat concluziile raportului[4] CCE. Comisia pentru control bugetar a Parlamentului European a adoptat raportul[5], în luna decembrie.

Partea programului care are la bază alocările financiare considerabile pentru 2006 a inclus contracte importante de bunuri și de lucrări de construcție în domeniul apei/apelor reziduale, al deșeurilor solide, al protejării naturii, al energiei și al telecomunicațiilor, precum și programe de asistență tehnică semnificative și aproximativ 1 000 de contracte de granturi în cadrul diverselor programe destinate ONG-urilor, IMM-urilor, agricultorilor, comunităților rurale, școlilor și studenților. Până la sfârșitul anului 2012, multe dintre acestea au fost finalizate. Prin urmare, anul 2012 a fost un an în care rezultatele programului au devenit deosebit de vizibile

[4] 12526/12
[5] PE497.895v03-00

și în care s-au materializat avantajele pentru CCT. Accentul a fost pus în continuare pe activitățile bicomunale și pe instaurarea unui climat de încredere, în special prin intermediul unui sprijin consecvent și tot mai sporit acordat Comisiei pentru persoane dispărute și Comisiei tehnice pentru patrimoniul cultural bicomunal și prin gestionare comună cu PNUD. Activitățile au inclus, de asemenea, pregătirea punerii în aplicare integrale a *acquis-ului* după identificarea unei posibile soluții la problema Ciprului și diseminarea în rândul comunității cipriote turce a informațiilor privind cadrul politic și legislativ al Uniunii Europene. În cursul anului 2012 au fost lansate patru noi programe de finanțare pentru sprijinirea întreprinderilor rurale, a IMM-urilor, a școlilor, a studenților și a profesorilor.

În anul 2012 au fost încheiate o serie de contracte (190), în special contracte de granturi, în timp ce 402 contracte au rămas deschise la sfârșitul anului. Acest număr va crește pe măsură ce programele pentru 2011 și 2012 vor atinge viteza lor maximă. Având în vedere încetarea activităților inițiate în 2006, anul trecut a reprezentat un bun moment pentru lansarea unor acțiuni de evaluare semnificative.

Problema privind statutul garanțiilor bancare apărută în 2011 a rămas nerezolvată. Conform raportării de anul trecut, un contractant local a introdus o acțiune la „instanța" locală, în loc să recurgă la procedurile de soluționare a litigiilor prevăzute în contract, rezultatul fiind o hotărâre prin care s-a interzis să se utilizeze garanții bancare emise de bănci locale. În vederea protejării intereselor financiare ale UE, Comisia se va abține de la semnarea de contracte de natură similară cu beneficiari și contractanți ai CCT înainte de soluționarea în mod satisfăcător a acestei probleme. Contractanții locali au impus un boicot privind contractele PNUD, ceea ce afectează pe o perioadă de 8 luni proiectele din domeniul patrimoniului cultural finanțate de UE, ca urmare a problemelor legate de locul de jurisdicție a litigiilor.

Sustenabilitatea investițiilor reprezintă o altă preocupare constantă. În ceea ce privește predarea proiectelor, beneficiarii nu s-au pregătit întotdeauna suficient de bine, în pofida sprijinului semnificativ din partea UE. Comunitatea cipriotă turcă a depus eforturi pentru a identifica resursele necesare pentru exploatarea și întreținerea noii infrastructuri, deși, în cele din urmă, au fost încheiate contracte pentru gestionarea stațiilor de epurare a apelor reziduale, construirea acestor stații fiind încheiată recent.

4.2. Progresele înregistrate în ceea ce privește realizarea obiectivelor

Obiectivul general al programului de ajutor este de a facilita reunificarea Ciprului prin încurajarea dezvoltării comunității cipriote turce, cu o atenție specială acordată integrării economice a insulei, îmbunătățirii contactelor dintre cele două comunități și a contactelor dintre cele două comunități cu UE, precum și activității de pregătire pentru punerea în aplicare a *acquis-ului*. O contribuție semnificativă a fost orientată către realizarea de îmbunătățiri în unele domenii, în special în domeniul apei, al apelor reziduale și al mediului.

4.2.1. Obiectivul 1: Dezvoltarea și restructurarea infrastructurii

Noua stație de *tratare a apelor reziduale* din Morphou/Güzelyurt a fost preluată de beneficiar în luna ianuarie. Gestionarea stației a fost predată unei companii operaționale angajată de către beneficiarul local. După finalizarea de către beneficiarul local a tuturor racordurilor locuințelor la rețeaua de canalizare predată în 2011, sistemul va asigura, pentru prima dată, colectarea și tratarea apelor reziduale în această regiune pentru aproximativ 10 700 de persoane.

Punerea în funcțiune a noii stații de *tratare a apelor reziduale* din Famagusta era în curs de desfășurare la sfârșitul anului, cu funcționarea procesului de tratare și cu producerea de către stație de efluenți curați. Lucrările la rețelele de canalizare și de apă potabilă (95 km în total) erau încă în curs de desfășurare, dar cu unele întârzieri din cauza racordurilor defecte care au dus la infiltrarea de apă sărată, ceea ce a dus la apariția unor probleme de coroziune la stația de tratare. Stația va deservi aproximativ 30 000 de persoane.

Construirea noii stații *de tratare a apelor reziduale* bicomunale de la Mia Milia/Haspolat, Nicosia, cofinanțată de UE și de Consiliul pentru canalizarea orașului Nicosia și pusă în aplicare prin intermediul PNUD, a continuat în 2012. În luna noiembrie a fost începută tratarea apelor reziduale, volumul de intrare fiind în continuă creștere. Finalizarea și preluarea lucrărilor este prevăzută pentru prima jumătate a anului 2013. Stația va deservi aproximativ 270 000 de persoane.

Programul de consolidare a capacităților în materie de apă/ape reziduale a fost încheiat în luna decembrie cu un atelier de încheiere. Rezultatele proiectului au inclus, *inter alia,* pregătirea de texte juridice aliniate la *acquis-ul* UE, activități de sensibilizare, planificarea gestionării activelor și formare în materie de tehnici analitice.

În domeniul *protejării naturii*, nu a fost posibilă înregistrarea de progrese în ceea ce privește centrele de informare și gestionare din patru zone speciale de protejare a mediului (SEPA), care au rămas neterminate. În urma rezilierii unui contract în 2011, contractantul cipriot turc a introdus o acțiune la „instanța” locală pentru a împiedica Comisia să utilizeze garanțiile băncilor locale. Proiectele inițiate de CCT, de exemplu proiectul de extindere a drumurilor în peninsula Karpasia/Karpaz sau de exploatare extensivă în munții Kyrenia au suscitat îngrijorări privind punerea în aplicare de către CCT a propriilor planuri de gestionare a zonelor speciale de protecție a naturii, pregătite cu asistență din partea UE.

În domeniul *deșeurilor solide*, noul depozit de deșeuri din Koutsoventis/Güngör, stația de transfer de deșeuri din Famagusta și echipamentele conexe de gestionare a deșeurilor au fost predate în luna martie. Gestionarea depozitului de deșeuri a revenit companiei operaționale angajate de către beneficiar. După reabilitare și închidere, groapa de gunoi de la Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen a fost predată în luna octombrie. Proiectul de consolidare a capacităților de gestionare a deșeurilor solide a fost finalizat în luna decembrie.

În *sectorul energiei*, principala acțiune a vizat racordarea centralei de energie solară de 1,27 MW, deplin operațională începând din luna noiembrie 2011, la sistemul de control de la distanță. Cu toate acestea, beneficiarul nu a alocat încă personal specializat pentru utilizarea eficientă și sustenabilă a unei părți din echipamentele furnizate, de exemplu în cazul centrului de asistență telefonică pentru clienți.

Au fost instalate toate echipamentele de *telecomunicații* pentru „rețele de nouă generație”. Cu toate acestea, etapa de testare a necesitat o consolidare suplimentară a capacităților operatorului și au rămas în suspensie o serie de probleme nerezolvate de către furnizor și de către beneficiar. Textele juridice care descriu în detaliu metodele de liberalizare a sectorului comunicațiilor electronice au fost adoptate în luna decembrie 2011, dar încă lipesc condițiile necesare pentru separarea prestării serviciilor de exploatarea rețelei.

În prezent, în cadrul proiectului privind *siguranța traficului,* aproape toate contractele sunt încheiate. Componenta restantă a proiectului vizând eliminarea „zonelor negre” cu risc de accidente de trafic a fost finalizată în al treilea trimestru al anului 2012. Eventualele acțiuni viitoare în acest sector vor depinde de o decizie clară din partea beneficiarului cu privire la această linie de politică.

4.2.2. Obiectivul 2: Promovarea dezvoltării sociale și economice

Agricultorii, medicii veterinari și părțile interesate din domeniul *dezvoltării rurale* au beneficiat de ajutor în ceea ce privește zootehnia și eradicarea bolilor, sănătatea plantelor, diversificarea recoltelor, agricultura ecologică, inclusiv de susținere pentru punerea în aplicare a granturilor. Echipa responsabilă de proiectul privind zootehnia și echipa de asistență tehnică de susținere a politicii de dezvoltare rurală și-au finalizat activitățile. A fost realizat un proiect-pilot pentru reutilizarea agricolă a apelor reziduale tratate și a fost lansat un proiect-pilot de supraveghere epidemiologică a bolilor la bovine, ovine și caprine, în vederea pregătirii unei intervenții mai ample în ceea ce privește eradicarea bolilor la animale.

A fost lansată o nouă cerere de propuneri pentru granturi în valoare de 3,3 milioane EUR destinate *dezvoltării rurale* pentru „Creșterea competitivității, a diversificării și a sustenabilității”. Au fost finalizate zece proiecte de granturi în cadrul schemei din 2009 privind„Dezvoltarea comunității prin intermediul inițiativelor privind satele”, dar multe altele au înregistrat întârzieri cauzate, în special, de lucrările de infrastructură, prin intermediul contractelor de granturi.

În cadrul proiectului *Reabilitarea infrastructurii urbane și locale* pus în aplicare prin gestionare comună cu PNUD, la începutul anului 2012 au fost finalizate lucrările de reabilitare a vechii piețe din partea de nord a orașului fortificat Nicosia, iar piața a fost deschisă de Comisarul Füle în luna iunie. În vederea revitalizării acestui loc istoric, au fost puse în aplicare granturi de mică anvergură, alocate prin intermediul PNUD, pentru derularea de activități culturale și comunitare. O a doua cerere de propuneri pentru granturi a fost lansată în luna decembrie, având ca obiectiv piața din Famagusta și Nicosia, precum și satele în care au fost executate lucrări de reabilitare finanțate de UE.

În sectorul *educației,* o cerere de propuneri pentru granturi în valoare de 700 000 EUR destinate inițiativelor derulate de școli pentru inovare și schimbare a fost lansată în luna septembrie. În anul 2012 au fost continuate 7 dintre cele 72 de granturi acordate, iar la sfârșitul anului, 5 dintre acestea erau aproape de finalizare.

Programul de asistență tehnică de dezvoltare a sistemelor de educație și formare profesională și a pieței forței de muncă (VETLAM) a fost finalizat în cursul anului 2012 și a fost realizat un studiu pentru evaluarea nevoilor viitoare în aceste domenii.

Pentru a se sprijini *competitivitatea IMM-urilor*, în luna iunie a fost lansat un program de granturi în valoare de 5 milioane EUR pentru modernizarea IMM-urilor, cu o componentă de ajutor la înființarea lor. Au fost organizate sesiuni de formare privind procedurile de acordare de granturi de către UE pentru un număr de peste 300 de întreprinderi cipriote turce. De asemenea, a fost furnizată asistență în domenii precum antreprenoriatul, TIC, dreptul societăților comerciale și gestionarea întreprinderilor. A fost instituită o Unitate de gestionare a proiectelor (PGU), având ca scop sprijinirea beneficiarilor de granturi pentru IMM-uri și pentru dezvoltare rurală (a se vedea mai sus). Inițiativele privind piețele centrale din Nicosia și Famagusta au început să promoveze produsele și serviciile locale și abordările

moderne în materie de comercializare. Au fost întreprinse activități de dezvoltare cu privire la strategii privind comerțul electronic și serviciile electronice, fiind organizat, în luna decembrie, un atelier pe tema unui eventual sprijin în viitor din partea UE în favoarea strategiei de dezvoltare a sectorului privat.

Progresul economic este monitorizat prin intermediul unui fond fiduciar cu Banca Mondială. În luna iunie a fost prezentat un raport economic de actualizare.

4.2.3. Obiectivul 3: promovarea reconcilierii, a măsurilor pentru instaurarea unui climat de încredere și sprijinirea societății civile

Comisia pentru persoane dispărute a beneficiat în continuare de sprijin gestionat în comun cu PNUD și a fost semnat un nou acord privind contribuțiile financiare. Pe parcursul anului 2012, PNUD a semnat un contract cu Comisia internațională pentru persoane dispărute (CIPD) pentru analize ADN la sediile CIPD din Bosnia și Herțegovina. Rezultatele obținute de CPD în 2012 includ: excavarea a 92 de situri, 284 de seturi de rămășițe umane pregătite de laboratorul antropologic și trimise pentru analize ADN, 22 de seturi de rămășițe umane identificate și 22 de seturi înapoiate familiilor, pentru a fi înmormântate. O mai mare contribuție din partea altor donatori este importantă.

Vizibilitatea programului a fost consolidată prin distribuirea unei broșuri în cadrul școlilor și prin organizarea de către ONU a unei vizite în Cipru pentru membrii familiilor persoanelor dispărute în conflictele din Kosovo[6] și Serbia. În luna decembrie, CPD a organizat un concert cu muzică *live,* la care au participat familiile persoanelor dispărute.

Dintre cele 27 de proiecte rămase, finanțate în cadrul a trei scheme de granturi ale programului *Societatea civilă cipriotă în acțiune*, 23 au fost finalizate în 2012. O evaluare a impactului sprijinului societății civile a fost inițiată în luna decembrie.

Proiectul privind *protejarea patrimoniului cultural* a fost continuat în baza unui acord privind contribuțiile în valoare de 2 milioane EUR semnat cu PNUD în luna aprilie pentru stabilizarea de urgență a siturilor selectate de Comisia tehnică bicomunală, incluzând turnul Othello din Famagusta. Proiectul a înregistrat o întârziere de opt luni ca urmare a boicotului Uniunii Contractanților Comunității Cipriote Turce privind condițiile de soluționare a litigiilor. Această problemă a fost rezolvată în cele din urmă la începutul anului 2013.

A fost finalizat proiectul de *deminare* a zonei tampon, în luna martie fiind organizat un eveniment de încheiere în colaborare cu PNUD pentru a marca Ziua internațională a deminării (4 aprilie).

4.2.4. Obiectivul 4: Aproprierea comunității cipriote turce de Uniunea Europeană

După încheierea celor 5 programe anuale de burse de studii, în 2012 a fost realizată o evaluare. Programul 2012-2013 a fost un program-pilot care, pe baza evaluării, a adoptat o serie de propuneri și au fost acordate 28 de burse. Vor fi continuate alte recomandări, inclusiv extinderea programului la profesioniști din afara mediilor academice și externalizarea gestionării granturilor.

Proiectul privind *InfoPoint* a continuat să-și joace rolul de canal de informare a CCT privind pregătirea de evenimente și de videoclipuri și furnizarea de informații privind

[6] Această desemnare nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu Rezoluția 1244 a Consiliului de Securitate al ONU și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

cererile de propuneri pentru granturi. A fost menținut site-ul bilingv consultat în mod frecvent și au fost publicate șase noi buletine în limba turcă.

4.2.5. Obiectivul 5: Pregătirea comunității cipriote turce pentru introducerea și punerea în aplicare a acquis-ului

Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații (TAIEX) al Comisiei furnizează asistență cu privire la pregătirea CCT în vederea punerii în aplicare a *acquis-ului* UE după soluționarea problemei cipriote. TAIEX sprijină pregătirea actelor juridice în conformitate cu acquis-ul UE. Pe parcursul anului 2012, experții UE au derulat 415 acțiuni care au inclus cursuri de formare, ateliere și vizite de studiu. Elaborarea actelor juridice vizând alinierea la acquis-ului a înregistrat în 2012 o evoluție extrem de lentă, chiar dacă textele juridice privind mediul, sănătatea animalelor și centurile de siguranță erau deja adoptate. De asemenea, au fost derulate activități preliminare privind libera circulație a bunurilor, drepturile proprietății intelectuale și recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale.

A continuat sprijinul în favoarea comerțului peste linia verde (Regulamentul 866/2004). Experții statelor membre ale UE au efectuat controale fitosanitare periodice cu privire la cartofi și la produsele citrice. Analizele efectuate asupra mierii de albine locale a atestat faptul că erau îndeplinite condițiile prevăzute în Decizia 2007/330/CE a Comisiei (circulația anumitor produse de origine animală), deschizând posibilitatea comerțului cu mierea de albine în conformitate cu Regulamentul privind linia verde.

4.3. Execuție financiară (contracte și plăți)

4.3.1. Contractare

În 2012, angajamentele au reprezentat 85 % (14,6 milioane EUR) din suma prevăzută. Întârzierile în lansarea cererilor de propuneri pentru granturi au împiedicat atingerea obiectivului.

4.3.2. Plăți

În 2012, valoarea plăților a fost de 25,2 milioane EUR, 60 % din suma prevăzută. Acest deficit a fost aproape în întregime cauzat de insuficiența creditelor de plată aferente contractelor de lucrări și de bunuri prevăzute în programul din 2006. Plata în valoare de 40 % reprezentând 10 milioane EUR scadentă la data recepției finale a sistemului de telecomunicații a fost amânată pentru o perioadă ulterioară anului 2012, ca urmare a unor probleme de testare.

4.4. Monitorizare

Deoarece Comisia acționează în calitate de autoritate contractantă, nivelul de supraveghere asigurat de personalul Comisiei este ridicat și include vizite „la fața locului”, reuniuni la locație, comitete directoare și elaborarea de rapoarte de către Unitatea de gestionare a proiectelor. În plus, mecanismul de verificare a punerii în aplicare permite o examinare detaliată, în colaborare cu beneficiarii tuturor proiectelor. Activitățile TAIEX sunt monitorizate prin intermediul a peste 20 de grupuri de coordonare a proiectelor, la care se adaugă reuniunile bianuale ale organismului de monitorizare. Logistica TAIEX este monitorizată prin intermediul sistemului de gestionare online al TAIEX.

Capacitatea scăzută a beneficiarilor granturilor creează dificultăți în ceea ce privește punerea în aplicare a acestora, de exemplu în cazul procedurilor UE privind achizițiile publice care utilizează finanțare provenită din granturi. Pentru remedierea

acestei probleme, UGP instituită în 2008 pentru sprijinirea proiectelor de dezvoltare rurală a fost extinsă în 2012 pentru sectorul de granturi destinate IMM-urilor.

4.5. Audit și controale

Între 2010 și 2012, un total de 96 de beneficiari de granturi au făcut obiectul unei monitorizări financiare, fiind întreprinse 16 audituri. Problemele au fost eliminate de la caz la caz. În constatările privind granturile sunt formulate observații privind contabilitatea, achizițiile publice, norma de origine, gestionare bugetară și TVA. Acestea vor fi abordate în viitoare cereri de propuneri pentru granturi în cadrul unor acțiuni de formare mai amplă și prin supravegherea beneficiarilor de granturi. Serviciul de audit intern al DG ELARG a realizat un audit privind gestionarea comună în vederea evaluării sistemelor de control intern ale DG. Raportul ar trebui să fie dat publicității în 2013.

Comisia a adus o serie de îmbunătățiri în ceea ce privește punerea în aplicare a programului, ca urmare a recomandărilor formulate de Curtea de Conturi Europeană. De asemenea, în contextul cadrului financiar multianual (CFM), Comisia a făcut propuneri de îmbunătățire a sustenabilității prin creșterea gradului de previzionare a finanțării.

4.6. Evaluare

În anul 2012 au fost realizate patru evaluări la nivel sectorial/evaluări ale nevoilor în materie de: 1) burse de studii: a fost confirmată aprecierea de către beneficiari și s-a recomandat extinderea programului; 2) apă/ape reziduale: a fost furnizată o listă clară a priorităților; 3) formare vocațională/pe tot parcursul vieții; s-a recomandat monitorizarea în vederea sprijinirii orientării în carieră și a serviciilor de ocupare a forței de muncă; 4) deșeuri solide: s-a constatat lipsa activităților de reciclare și de compactare a deșeurilor, nevoia de închidere a vechilor depozite de deșeuri și de îmbunătățire a tratării deșeurilor medicale. De asemenea, a fost inițiată o evaluare globală a programului care urmează să fie finalizată în 2013. Evaluările realizate în domeniul educației și al societății civile au fost contractate în luna decembrie.

4.7. Informare, publicitate și vizibilitate

În anul 2012 au fost derulate 86 de acțiuni de vizibilitate, semnificativ mai numeroase în raport cu 2011, care au inclus multe evenimente legate de proiecte și activități de informare sau de integrare în rețea organizate de *InfoPoint*. A fost derulat un eveniment denumit Ziua Europei în locația istorică Bedestan reabilitată de UE și un eveniment cu muzică *live*, organizat de CPD. Au fost organizate expoziții de artă și de fotografie, au fost derulate evenimente legate de proiecte și activități de predare de proiecte, inclusiv sesiuni de informare în materie de granturi. A fost realizată o broșură privind principalele realizări ale programului de ajutor[7]. Au fost diseminate de către Reprezentanța Comisiei în Cipru în rândul CCT comunicate de presă privind programul de ajutor.

4.8. Consultări cu Guvernul Republicii Cipru

Au fost organizate reuniuni periodice cu reprezentanții Guvernului Republicii Cipru, în special atunci când înalții funcționari ai Comisiei au vizitat insula. Comisia continuă să se bazeze pe cooperarea Guvernului Republicii Cipru pentru verificarea drepturilor de proprietate și, de asemenea, organizează reuniuni periodice cu Reprezentanța permanentă în Bruxelles.

---

[7] http://ec.europa.eu/cyprus/documents/2012/eu_assistance_to_tcc_brochure.pdf

5. CONCLUZII

Programul care a început să fie pus în aplicare în mod efectiv în 2009, a adus avantaje vizibile CCT pe parcursul anului 2012, în special prin contribuții importante în domeniul gestionării apelor reziduale și a deșeurilor solide. Cu toate acestea, va trebui să fie depuse mai multe eforturi în vederea realizării de progrese în alte sectoare ale mediului, în special în ceea ce privește protejarea naturii, dar mai ales în ceea ce privește eventualele situri Natura 2000. Este important să se demonstreze că UE poate furniza asistență eficientă și un mesaj pozitiv. În prezent, responsabilitatea de a asigura sustenabilitatea proiectelor care au fost furnizate și de a accelera punerea în aplicare a programului de asistență revine comunității cipriote turce.

Înregistrarea de progrese în direcția realizării obiectivului principal prevăzut de regulament pentru *facilitarea procesului de reunificare a Ciprului prin încurajarea dezvoltării economice*, este în continuare dificilă dat fiind contextul de operare în partea de nord a insulei.

În vederea protejării intereselor financiare ale UE, Comisia nu va semna contracte care necesită garanții bancare înainte de a fi asigurată securitatea juridică.

Procesul pregătirii în vederea adoptării și punerii în aplicare în viitor a *acquis-ului* a încetinit în 2012. Comunitatea cipriotă turcă trebuie să depună eforturi considerabile pentru a îndeplini cerințele *acquis-ului* în numeroase domenii, ca urmare a soluționării și a reunificării. Lipsa resurselor, structurile ineficiente și responsabilitățile neclare rămân probleme importante care trebuie să fie abordate de urgență pentru a asigura sustenabilitatea proiectelor finanțate de UE. CCT a reasigurat Comisia că activele finanțate de UE nu vor face obiectul privatizării.

Unele părți ale programului au fost stabilite drept componente principale cu o valoare specială în ceea ce privește măsurile pentru instaurarea unui climat de încredere sau apropierea dintre comunitatea cipriotă turcă și Uniunea Europeană. Acestea includ sprijinul acordat în favoarea CPD și a Comisiei pentru patrimoniul cultural și a programului de burse.

Finalizarea a numeroase proiecte din cadrul programului 2006 reprezintă o etapă importantă, în 2012 fiind depus un efort semnificativ de evaluare.

Planificarea pe termen mediu și lung reprezintă o provocare în lipsa predictibilității alocațiilor anuale. Sectoare importante pentru conformitatea viitoare cu *acquis-ul* necesită sprijin multianual pentru a reuși pe deplin. În raportul său pentru 2012, CCE a legat lipsa unei programări multianuale de problemele legate de sustenabilitatea programului.